

Lærervejledning

I alle danskforløb i fortælleid.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forforståelsen gives ud fra en fællessamtale om billedark/introark. Eleverne kan evt. selv finde flere oplysninger.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Mellemtrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælleid.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

Livet eller døden

Udskoling (7.-9. klasse)

Målet med at høre og bearbejde en gammel afrikansk fortælling, *Livet eller døden*, er at reflektere over det at gøre noget godt for andre.

I *Livet eller døden* er forældrene, der brændende ønskede sig en søn, ikke villige til at gå i døden for deres barn, men kæresten tøver ikke et splitsekund.

I coronasituationen viser mange samfundssind og passer på ikke at være smittespredere, mens andre slet ikke tænker på andre, der er mere udsatte end dem selv.

Det etiske problem mellem at være selvisk eller ikke selvisk skal belyses. For de fleste mennesker er det både godt for personen selv og andre at gøre noget godt for andre.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

Fremstilling (Planlægning, Forberedelse, Fremstilling, Respons, Korrektur, Præsentation og Evaluering)

Eleven kan udtrykke sig forståeligt, klart og varieret i skrift, tale, lyd og billede i en form, der passer til genre og situation

MÅL

Du kan ud fra et givet oplæg fremstille en tekst fra ide til færdigt produkt på en sikker og relevant måde i forhold til indhold, sprog og form.

Tidsforbrug: 2-8 lektioner

Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
Gennemgå lærerens overordnede bedømmelsesgrundlag med eleverne. Gennemgå evt. også de vejledende karakterbeskrivelser, fx ud fra karakteren 7.	Lærerens overordnede bedømmelsesgrundlag Samtale om, hvad læreren skal bedømme.
Gennemgå introarket.	Introark Samtale om introarket.
Stilladsering af indhold, sprog og form Hjælp eleverne med at se, hvad opgavens krav er.	Tekstens indhold, sprog og form Spot på, hvad der skal være med i besvarelsen.

Lærerens overordnede bedømmelsesgrundlag

Vurderingens 3 dimensioner	Vurderingskriterier	Forklaring
Tekstens indhold	Opgavens krav	I hvilken grad er opgavens krav angående situation, indholdselementer og fremstillingsformer opfyldt i besvarelsen?
	Genre og fremstillingsform	I hvor høj grad er genrekarakteristika og fremstillingsformer anvendt, så det passer til tekstens hensigt, målgruppe og situation?
	Disponering	I hvor høj grad er besvarelsen hensigtsmæssigt disponeret, hvad angår indholdets sammenhæng og rækkefølge?
	Relevans	I hvor høj grad er der medtaget indhold, som er relevant og dækkende i forhold til tekstens hensigt, målgruppe og situation?
	Anvendelse af internettet	Hvis der i opgaven er stillet krav om, at eleven skal anvende nettet, eller internettet ellers er anvendt, vurderes det, i hvor høj grad eleven kritisk har bearbejdet og anvendt det i samspil med egen viden?
	Kildeliste	Når eleven har anvendt internettet, vurderes det, i hvor høj grad relevante kilder fremgår korrekt i besvarelsen.
Tekstens sprog	Sprog	I hvor høj grad er ordvalg og syntaks tilpasset kommunikationssituationen, og er sproget velvalgt og varieret?
	Korrektur	I hvor høj grad er der i besvarelsen anvendt korrekt stavning, og er der sikkerhed i tegnsætning?
Tekstens form	Layout	I hvor høj grad er besvarelsen layoutet, så den fremmer kommunikationen?

Kilde: Prøvevejledningen 2019/2020

Introark

Du skal nu lave en eksamenstræningsopgave. Afsæt 3½ time til at lave din besvarelse.

Følg disse retningslinjer:

- Læs omhyggeligt, hvad der står i opgaven
- Lyt til fortællingen *Livet eller døden*
- Læs stilladseringen af opgaven
- Skriv din besvarelse
- Læs omhyggelig korrektur
- Brug tjeklisten.

Livet eller døden

LIVET ELLER DØDEN (4:39)

Fortalt af Alfred Sørensen

En børneavis tager aktuelle emner op. Avisen skal denne gang handle om at gøre noget godt for andre. Du er blevet spurgt, om du vil skrive et essay til børneavisen om emnet.

Som forberedelse skal du høre den afrikanske fortælling *Livet og døden* og søge informationer på internettet om mennesker, der gør noget godt for andre.

Skriv et essay med titlen: Gode gerninger

I dit essay skal du:

- give et resumé af fortællingen *Livet eller døden*
- beskrive og tage stilling til fortællingens afsluttende spørgsmål
- reflektere over situationer, hvor du har gjort noget godt for andre
- overveje 3 mulige forslag til gode gerninger.

Inddrag Coronasituationen i din besvarelse.

Tekstens indhold, sprog og form

Vurderingens 3 dimensioner	Vurderingskriterier	Forklaring (stilladsering)
Tekstens indhold	Opgavens krav	<p>Du skal være dig selv – en 7., 8. eller 9. klasseelev</p> <p>Du skal skrive et essay til en børneavis, dvs. at målgruppen er lidt yngre end dig selv.</p> <p>Du skal søge informationer om mennesker, der gør noget godt for andre, dvs. mennesker der ikke kun tænker på sig selv.</p> <p>Titlen på dit essay skal være: Gode gerninger</p> <p>Besvarelsen skal indeholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • et resumé af <i>Livet eller døden</i>, dvs. et kort referat af fortællingen • din mening om, hvem du synes, der gjorde den gode gerning i fortællingen • situationer (mindst 2) fra dit eget liv, hvor du har gjort noget godt for andre • 3 forslag til gode gerninger. Her kan du fx inddrage, hvad du og andre kan gøre i forhold til at undgå at være smittespredere af coronavirusen.
	Genre og fremstillingsform	Essay. I et essay skal du "skrivetænke". Du skal reflektere over et emne. Din tekst skal henvende sig til læseren af en børneavis.
	Disponering	Præsenter dit stof i en hensigtsmæssig rækkefølge, og sørg for, at der er sammenhæng i din tekst.
	Relevans	Vær opmærksom på, at dit stof skal være relevant i forhold til at belyse emnet <i>Gode gerninger</i> .
	Anvendelse af internettet	Det, du bruger fra internettet, skal belyse emnet sammen med din egen viden. Læs på nettet, luk sitet og skriv med dine egne ord. I enkelte tilfælde kan du citere en enkelt god sætning fra nettet.
	Kildeliste	Skriv en korrekt kildeliste. En URL-adresse er ikke nok!
Tekstens sprog	Sprog	Skriv i et klart og flydende sprog. Henvend din tekst til læseren af en børneavis?
	Korrektur	Afslut dit arbejde med en hensigtsmæssig korrektur. Brug tjeklisten.
Tekstens form	Layout	Tilpas din opsætning af teksten til en børneavis.

Tjekliste

Har jeg husket:

- at besvare alle opgavens krav?
- afsnit i min tekst?
- at sætte punktummer i min tekst?
- at skrive med stort efter punktum?
- at sætte kommaer?
- at undgå mellemrumfejl?
- at undgå afskriftsfejl?
- nutids-r?
- I med stort om personer?
- at skrive en korrekt kildeliste?
- at bruge den rigtige form af ordene: ligge/lægge, for/får, endelig/egentlig, synes/syntes, viste/vidste, vis/hvis, nødt til?